

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004857

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-08-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марголін Адріан Геннадійович

2. Adrian H. Marholin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16020

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.07.01, 14.07.09, 14.07.09

Тема дисертації:

1. Формування дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти аудіовізуальними засобами навчання
2. Development of Discursive Competence in Basic Secondary Education Students through Audiovisual Learning Tools

Реферат/анотація:

1. Формування дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти відповідає вимогам реформи «Нова українська школа» (2016), законам України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020) та Державного стандарту базової середньої освіти (2022), Рекомендаціям Ради Європи (2001). Формування дискурсивної компетентності в здобувачів базової середньої освіти сприяє формуванню комунікативних стратегій та адаптації до комунікативних ситуацій, дозволяє усвідомити екстралінгвістичні особливості, системи цінностей, пресупозиції, переконання та упередження, що уможливорює міжкультурну комунікацію. Застосування аудіовізуальних засобів для формування дискурсивної компетентності є важливим в умовах цифровізації освітнього простору. В аудіовізуальних засобах можна знаходити приклади

різних дискурсивних жанрів, що дозволяє аналізувати вербальні та невербальні аспекти. Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів дослідження полягають у тому, що в ньому вперше: 1) визначено термінологічне поле дослідження, зокрема ключове поняття «дискурсивна компетентність здобувачів базової середньої освіти»; 2) виявлено переваги (посилення мотивації здобувачів базової середньої освіти, інтерактивність, можливість опрацювання вербальних, паравербальних та невербальних засобів комунікації, охоплення широкого діапазону дискурсивних жанрів і стилів мовлення, демонстрація автентичного контексту, формування навичок автономного навчання і самоорганізації) та недоліки (семіотичний розрив, тактильний та просторовий бар'єр, екстенсивне навчання) аудіовізуальних засобів навчання у формуванні дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти; 3) обґрунтовано та експериментально перевірено дидактичні умови формування дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти – «упровадження експліцитного навчання в освітній процес базової середньої освіти з метою підвищення його ефективності при формуванні дискурсивної компетентності аудіовізуальними засобами навчання» та «використання LMS ZenGengo як інструменту інтеграції аудіовізуальних засобів навчання та інтерактивних завдань при формуванні дискурсивної компетентності»; 4) уточнено критерії та розроблено відповідні показники сформованості дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти: мотиваційний, інтелектуально-когнітивний, діяльнісно-технологічний, оцінно-рефлексивний, схарактеризовано рівні сформованості дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти аудіовізуальними засобами навчання. Практичне значення результатів дослідження: теоретичні узагальнення і практичні результати закладають основу для подальших досліджень теорії й практики формування дискурсивної компетентності, аудіовізуальних засобів та LMS. Отримані результати можуть бути реалізовані в освітньому процесі як дисциплін гуманітарного циклу, так і технічних та точних дисциплін, використані вчителями та методистами для створення навчальних програм, підручників, методичних рекомендацій. Розроблений комплекс завдань для формування дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти може бути використаний у процесі навчання в закладах загальної середньої освіти. Експериментальною базою дослідження слугували Харківський ліцеї № 108 та Харківська гімназія № 67 I-III ступенів. Основні результати та матеріали дослідження впроваджено в освітній процес Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Основні положення, результати й висновки дослідження обговорено на засіданнях кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди й оприлюднено на науково-практичних конференціях різних рівнів – міжнародних, усеукраїнських, міжуніверситетських. Особистий внесок автора в працях, що написані в співавторстві, полягає у визначенні наявних теоретичних підходів до формування дискурсивної компетентності, дослідженні теорії мемів, виявленні універсальних способів поширення мемів, уточненні поняття «інпут» (Башкір & Марголін, 2025); в узагальненні шести показників сформованості дискурсивної компетентності для всіх рівнів володіння іноземною мовою та відповідних знань, умінь та навичок (Башкір & Марголін, 2024); уточненні теми, доборі фільмів, визначенні в них педагогічних проблем, спроб поєднати їх за наявністю спільних проблем (Башкір & Марголін, 2025).

2. The development of discursive competence in basic secondary education students meets the requirements of the "New Ukrainian School" reform (2016), the Laws of Ukraine "On Education" (2017), "On Complete General Secondary Education" (2020), the State Standard of Basic Secondary Education (2022), and the Council of Europe Recommendations (2001). The development of discursive competence in basic secondary education students promotes the formation of communicative strategies and adaptation to communicative situations, and enables awareness of extralinguistic features, value systems, presuppositions, beliefs, and biases, which facilitates intercultural communication. The use of audiovisual tools for developing discursive competence is important in the context of the digitalization of the educational environment. Audiovisual tools make it possible to find examples of various discursive genres, allowing for the analysis of both verbal and non-verbal aspects. The scientific novelty and theoretical significance of the research results consist in the fact that the study, for the first time: 1. defines the terminological framework of the research, including the key concept of "discursive competence

of basic secondary education students"; 2. identifies the advantages (enhanced motivation among basic secondary education students, interactivity, the opportunity to work with verbal, paraverbal, and non-verbal means of communication, coverage of a wide range of discursive genres and speech styles, demonstration of authentic context, and self-organization skills) and the disadvantages (the semiotic gap, tactile and spatial barriers, extensive learning) of audiovisual learning tools in developing discursive competence in basic secondary education students; 3. substantiates and experimentally validates the didactic conditions for developing of the competence – "the introduction of explicit instruction into the basic secondary education process in order to enhance its effectiveness in developing discursive competence through audiovisual learning tools" and "the use of LMS ZenGengo as a tool for integrating audiovisual learning tools and interactive tasks in developing discursive competence"; 4. refines the criteria and develops corresponding indicators of the level of the competence development – motivational, intellectual-cognitive, activity-technological, and evaluative-reflective – and characterizes the levels of discursive competence development in basic secondary education students. The practical significance of the research results: the theoretical generalizations and practical results provide a basis for further research into the theory and practice of discursive competence development, audiovisual tools, and LMS. The findings may be applied in the educational process of both humanities disciplines and technical and scientific disciplines, and may be used by teachers and methodologists for designing curricula, textbooks, and methodological recommendations. The developed set of tasks for developing discursive competence in basic secondary education students may be used in the instructional process at general secondary education institutions. The experimental base of the research comprised Kharkiv Lyceum No. 108 and Kharkiv Gymnasium No. 67 of levels I–III. The main findings and materials of the research have been implemented in the educational process of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, and H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. The main positions, results, and conclusions of the research were discussed at meetings of the Department of Educology and Innovative Pedagogy of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University and presented at scientific and practical conferences of various levels – international, all-Ukrainian, and inter-university. The author's personal contribution to the co-authored works consists in identifying existing theoretical approaches to the development of discursive competence, studying meme theory, identifying universal ways of meme dissemination, and refining the concept of "input" (Bashkir & Margolin, 2025); in generalizing six indicators of discursive competence development for all levels of foreign language proficiency and the corresponding knowledge, skills, and abilities (Bashkir & Margolin, 2024); and in refining the topic, selecting films, identifying pedagogical problems within them, and attempting to combine them based on shared problems (Bashkir & Margolin, 2025).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Марголін А. Г. Загальна характеристика дискурсивної компетентності як педагогічної проблеми. Наукові записки кафедри педагогіки. 2022. №51, С. 40–47.
- Margolin A. General characteristics of audiovisual educational aids. Новий колегіум. 2024. №1 (113). С. 33–36.
- Башкір О. І., Марголін А. Г. Використання мемів у формуванні дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти. Теорія та методика навчання та виховання. 2025. №58. С. 7–19.

- Башкір О. І., Марголін А. Г. Показники сформованості дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти під час вивчення іноземної мови. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2024. С. 77–83.
- Башкір О. І., Марголін А. Г. Еволюція педагогічних проблем у світовому кінематографі. *Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 13–14 черв. 2024 р.* / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; редкол.: А. В. Боярська-Хоменко, В. М. Білик, С. О. Васильєва та ін. Харків, 2024. С. 77–83.
- Марголін А. Г. Педагогічна проблема збільшення словникового запасу іноземної мови у тимчасово переміщених осіб. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті: міжнародний періодичний 5794162157385757 9 збірник наукових праць / за заг. ред. В. П. Баби́ча, Ю. Д. Бойчука, Л. С. Рибалко, О. М. Хвостиченка. Харків : ВННОТ, 2022. Вип. 4. 904 с. С. 98–101. ISSN 2708–4809.*
- Margolin A. Methods of discourse competence development at graduate institutions of general secondary education. *Світ дидактики*. 2023. С. 248–250.
- Марголін А. Г. Порівняльна характеристика методологічних підходів при вивченні іноземної мови. *Збірник тез доповідей учасників Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції “Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану”, 26–28 квітня 2023 р.* С. 448–451.
- Margolin A. Classification of audiovisual devices. *Promising Ways of Improving Science and Scientific Solutions*, 2023. С. 113–114.
- Margolin A. Memes as teaching tools. *II International Scientific & Practical Conference «Learning & Teaching: after War and during Peace»: conference proceedings, Kharkiv, Ukraine, 10 November 2023 / H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Kharkiv, 2023. С. 102–103.*
- Марголін А. Г. Загальна характеристика імпліцитного та експліцитного навчання. *Тези VII Міжнародної науково-методичної конференції «Передові технології реалізації освітніх ініціатив».* Переяслав, 7 лютого 2024 р. С. 111–113.
- . Марголін А. Г. Збільшення зрозумілого аудіовізуального інпуту при вивченні іноземної мови. *Розвиток освіти в європейському просторі: національні виклики та транснаціональні перспективи. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ніжин, 14–15 листопада 5794162157385757 10 2024 року.* С. 429–433.
- Марголін А. Г. Організаційні умови для збільшення ефективності навчання здобувачів базової середньої освіти. *4th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research: Modern Innovations and Future Perspectives»: collection of scientific papers, Montreal, Canada, February 23–25, 2026. С. 312–316.*

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Башкір Ольга Іванівна

2. Olha I. Bashkir

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5237-9778

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнюш Ганна В'ячеславівна

2. Hanna V. Korniusch

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0829-6742

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Українська інженерно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02071228

Місцезнаходження: вул. Університетська, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошина Оксана Василівна

2. Oksana Voloshyna

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9977-7682

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Штефан Людмила Андріївна

2. Lyudmyla A. Shtefan

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6281-980X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Лідія Петрівна

2. Lidia P. Tkachenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6375-3558

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Собченко Тетяна Миколаївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Собченко Тетяна Миколаївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна

